

Mia Laiho kok

Kirjallinen kysymys perhehoidon aseman vahvistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa lapsia sijoitetaan perhehoitoon vähemmän kuin esimerkiksi Ruotsissa ja Norjassa. Ruotsissa lapsen oikeus ensisijaisesti tulla sijoitetuksi perhehoitoon laitoshoidon sijaan toteutuu noin 70 prosentilla ja Norjassa noin 90 prosentilla (v. 2023). THL:n tilastoraportin mukaan Suomessa luku on vain noin 40 prosenttia (v. 2024) tarkasteltaessa lapsen viimeisintä sijoituspaikkaa.¹ (Lastensuojelu 2024, s. 17).

Esimerkiksi Ruotsissa lapsen oikeus ensisijaisesti tulla sijoitetuksi perhehoitoon laitoshoidon sijaan toteutuu noin 70 prosentilla ja Norjassa noin 90 prosentilla (v. 2023). THL:n Lastensuojelu 2024 -tilastoraportin mukaan Suomessa luku on vain noin 40 prosenttia (v. 2024) tarkasteltaessa lapsen viimeisintä sijoituspaikkaa.

Aikaisemmin lastensuojelun järjestämisvastuu kuului kunnille, mutta sote-uudistuksen yhteydessä se siirtyi hyvinvointialueille. Uudistus johti monilla alueilla Suomessa lastensuojelussa entistäkin voimakkaampaan laitospalveluiden painotukseen. Perhehoidon asema on ollut laskussa, vaikka lastensuojelulaissa ja YK:n yleissopimuksessa lapsen oikeuksista juuri perhehoitoon sijoittaminen on lapsen ensisijainen oikeus. Suomen sisällä lapsen yhdenvertaisuus ei myöskään toteudu, koska eri hyvinvointialueilla perhehoidon osuus lasten sijoituksissa vaihtelee merkittävästi.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa on muun muuassa seuraava kirjaus: "Hallitus uudistaa lastensuojelulainsäädännön. Uudistuksessa varmistetaan lapsen edun, hyvinvoinnin ja turvallisuuden toteutuminen rajoitustoimien käytön edellytyksiä selkeyttämällä. Lastensuojeluviranomaisilla ja sijaishuoltoyksiköillä on oltava aidot mahdollisuudet ja riittävät toimivaltuudet tehdä työtään. Edistetään varhaista tukea, moniammatillista lapsiperhetyötä ja lastensuojelun avopalveluita painottavaa palvelurakennetta."

Perhehoitoon sijoitettujen lasten on tutkitusti todettu integroituvan yhteiskuntaan paremmin, he työllistyvät todennäköisemmin ja heillä on vähemmän mielenterveysongelmia kuin laitoshoidossa olleilla nuorilla. Myös luvattomat poissaolot, niin kutsutut "hatkaamiset" ovat tutkitusti vähäisempiä perhehoidossa.

¹ <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/151397/Lastensuojelu%202024.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kirjallinen kysymys KK 242/2025 vp

Monilla hyvinvointialueilla etsitään myös kuumeisesti säästökohteita. Lastensuojelussa laitospaikan kustannukset ovat perhehoitoon nähden merkittävästi korkeammat. Siksi panostamalla perhehoitoon on mahdollista saada aikaan sekä inhimillisesti kuin taloudellisestikin kestävämpää lastensuojelua.

Lastensuojelulain kokonaisuudistuksen yhteydessä olisi mahdollista myös vahvistaa perhehoidon roolia lastensuojelussa. Myös kansallisen perhehoitostrategian tarpeellisuus on tunnistettu kentällä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että huostaanotettujen lasten asema ja yhdenvertaisuus paranee ja oikeus perhehoitoon tulisi huomioitua jatkossa paremmin kaikilla hyvinvointialueilla?

Helsingissä 12.8.2025

Mia Laiho kok